

Řidiče i letos čekají na silnicích novinky

04. 01. 2010 16:40

Odbor dopravy KÚLK upozorňuje majitele řidičských průkazů, že s novým rokem již tradičně přicházejí některé novinky v oblasti právní úpravy. Přináší obyvatelům Libereckého kraje rekapitulaci hlavních změn, které na nás v oblasti silničního provozu od 1. ledna 2010 čekají.

A. Pravidla silničního provozu

Ačkoliv byl v roce 2009 zákon o silničním provozu hned několikrát novelizován, žádná ze změn se pravidel silničního provozu přímo nedotkla. Od 1. ledna tedy žádná změna v této oblasti nenastává. Lze však očekávat, že celá smršť změn nastane v průběhu roku 2010, kdy se bude Poslanecká sněmovna zabývat návrhem velké, tzv. „expertní“ novely tohoto zákona podle sněmovního tisku č. 679 (www.psp.cz), jakož i několika dalšími návrhy na novelu zákona o silničním provozu.

Rovněž změny v povinné výbavě vozidel se od 1. ledna 2010 nekonají, neboť novela vyhlášky pozměňující povinnou výbavu nabyla účinnosti v převážně části dnem 15. září 2009 a ve zbytku jí nabude dnem 1. ledna 2011.

B. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Dnem 1. ledna 2010 nabývá účinnosti novela zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákonu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), obsažená v zákoně č. 278/2009 Sb. Přináší především následující novinky:

1. zavedení povinnosti pojištěného předložit pojišťovně v případě dopravní nehody, která podle zákona o silničním provozu nepodléhá oznamovací povinnosti Policii ČR, též společný záznam o dopravní nehodě, sepsaný účastníky této nehody; v případě nepředložení takového záznamu bude mít pojišťovna proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnila, jestliže tím byla ztížena možnost řádného šetření pojišťovnou;
2. zavedení povinnosti pojišťovny uhradit pojištěnému náklady spojené s tím, že po něm pojišťovna požaduje, aby oznámil dopravní nehodu Policii ČR, ačkoliv podle zákona o silničním provozu taková nehoda oznamovací povinnosti nepodléhá;
3. zavedení postihu za přestupek či jiný správní delikt spočívající v ponechání vozidla bez pojištění odpovědnosti na veřejně přístupné pozemní komunikaci (např. při odstavení či pouhém parkování); za tyto správní delikty bude ukládána pokuta ve výši 5 000 až 40 000 Kč, tedy ve stejné výši jako za provozování vozidla bez povinného ručení.

C. Zpoplatněné užívání pozemních komunikací

Od 1. ledna 2010 dochází ke změnám v oblasti mýtného a časového poplatku za užívání zpoplatněných pozemních komunikací. Děje se tak díky novele zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, obsažené v zákoně č. 347/2009 Sb.

Od 1. ledna 2010 se bude nově vztahovat:

- a) elektronické mýtné na silniční motorová vozidla nejméně se čtyřmi koly, jejichž největší povolená hmotnost činí více než 3,5 t (tzv. vozidlo v systému elektronického mýtného);
- b) časový poplatek na silniční motorová vozidla nejméně se čtyřmi koly, jehož největší povolená hmotnost činí nejvýše 3,5 t (tzv. vozidlo v systému časového zpoplatnění).

Díky novele odpadá problém s nejasnou úpravou zpoplatňování jízdních souprav, na který Autoklub ČR v minulosti opakovaně upozorňoval. Druh zpoplatnění se bude vždy určovat s ohledem na hmotnost tažného vozidla, bez ohledu na to, zda je zapojeno do soupravy, popřípadě zda je vybaveno spojovací/tažným zařízením.

Cena ročního dálničního kupónu na rok 2010 činí 1 200 Kč, tj. o 200 Kč víc než v roce 2009. Měsíční kupón vyjde v roce 2010 na 350 Kč, zatímco dřívější týdenní kupón bude nahrazen kupónem s desetidenní platností, který přijde na 250 Kč. Uvedené změny ceny dálničních kupónů vyplynuly z vyhlášky č. 404/2009 Sb.

D. Vysokorychlostní vážení vozidel

Od 1. ledna 2010 se díky novele zákona o pozemních komunikacích podle zákona č. 347/2009 Sb. zavádí jako novinky v našich končinách tzv. vysokorychlostní vážení motorových vozidel. Rozumí se jím kontrolní vážení vozidla nepřenosnými vysokorychlostními vahami, při kterém nedochází k odklonění vozidla z provozu, jinými slovy tak takové váhy bodu zabudovány přímo v pozemní komunikaci a fungovat budou v podstatě automatizovaně. Provádět vysokorychlostní vážení budou moci silniční úřady obcí a krajů, Policie ČR a celní úřady. Kontrolní vážení se však bude vztahovat pouze k vozidlům kategorií N2 a N3 (tj. nákladním autům nad 3,5 tuny) a k jejich jízdním soupravám.

Sankcionovat řidič na základě výsledku kontrolního vážení bude možné pouze tehdy, budou-li vysokorychlostní váhy mít povahu tzv. stanoveného měřidla. V ostatních případech by měly sloužit pouze k selekci vozidel pro následné standardní nízkorychlostní vážení, které již bude prováděno s lidskou obsluhou a při odklonění provozu pomocí právě tzv. stanovených měřidel.

E. Trestní postihy řidičů

Dnem 1. ledna 2010 nabývá účinnosti nový trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.). Ten přináší řadu změn v oblasti postihu trestných činů, včetně trestných činů v silničním provozu. Zpravidla se jedná o změny v oblasti trestních sankcí, některé změny však mají i věcné dopady. Je to právě trestní zákoník, který přináší nejrozsáhlejší okruh změn, jež se za jistých podmínek mohou dotknout všech účastníků silničního provozu. Důležité je v této souvislosti dodat, že výše bodových postihů se v souvislosti s novým trestním zákoníkem nijak nemění.

Jednotlivé trestné činy si probereme postupně. Důležité je v této souvislosti dodat, že výše bodových postihů se v souvislosti s novým trestním zákoníkem nijak nemění.

SKUTKOVÁ PODSTATA	MOŽNÁ ODNĚTÍ SVOBODY	
	od 1. ledna 2010	podle starého trestního zákona
Usmrcení z nedbalosti (§ 143)		
1. kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt	0 – 3 roky	0 – 2 roky
2. kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona	1 – 6 let	6 měsíců – 5 let
3. kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt proto, že hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy	2 – 8 let	6 měsíců – 5 let
4. kdo z nedbalosti způsobí smrt nejméně dvou jiných osob proto, že hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy	3 – 10 let	3 – 10 let

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 147)

1. kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví	0 – 2 roky	0 – 2 roky
2. kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona	6 měsíců – 4 roky	6 měsíců – 5 let
3. kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy	2 – 8 let	3 – 10 let

Ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 148)

1. kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona	0 – 1 rok	0 – 1 rok
2. kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o bezpečnosti dopravy	0 – 3 roky	0 – 3 roky

Neposkytnutí pomoci (§ 150)

1. kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného	0 – 2 roky	0 – 1 rok
2. kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout	0 – 3 roky	0 – 2 roky

Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku (§ 151)

Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného	0 – 5 let	0 – 3 roky
--	-----------	------------

Obecné ohrožení z nedbalosti (§ 273)

1. kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo kdo z nedbalosti takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění	0 – 2 roky	0 – 1 rok
--	------------	-----------

2. kdo a) způsobí činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, b) spáchá čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo c) způsobí činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu.	6 měsíců – 5 let	0 – 3 roky
---	------------------	------------

3. kdo a) způsobí činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo b) způsobí činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) škodu velkého rozsahu nebo těžkou újmu na zdraví	2 – 8 let	1 – 5 let
---	-----------	-----------

4. kdo způsobí činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) smrt	3 – 10 let	3 – 10 let
--	------------	------------

Ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274)

1. kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku	0 – 1 rok	0 – 1 rok
---	-----------	-----------

Poznámka:

Starý trestní zákon však umožňoval takový čin postihnout i tehdy, byl-li spáchán z nedbalosti, zatímco nový trestní zákoník tyto případy nepostihuje, takže napříště půjde o přešupek s pokutou 25 000 až 50 000 Kč a zákazem činnosti od 1 do 2 let. V praxi však zpravidla vždy půjde výlučně o úmyslné zavinění (pachatel bude téměř vždy srozuměn s tím, že je ve „stavu vylučujícím způsobilost“).

2. kdo

6 měsíců – 3 roky

6 měsíců – 3 roky

a) způsobí činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,

b) spáchá čin uvedený v odstavci 1 při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvláště nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo

c) spáchá čin uvedený v odstavci 1, ačkoliv byl za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn

Poznámka:

1. Starý trestní zákon však umožňoval takový čin postihnout i tehdy, byl-li spáchán z nedbalosti, zatímco nový trestní zákoník tyto případy nepostihuje, takže napříště půjde o přestupek s pokutou 25 000 až 50 000 Kč a zákazem činnosti od 1 do 2 let. V praxi však zpravidla vždy půjde výlučně o úmyslné zavinění (pachatel bude téměř vždy srozuměn s tím, že je ve „stavu vylučujícím způsobilost“).

2. Starý trestní zákoník přísněji postihoval i případy, kdy se pachatel v minulosti dopustil přestupku pod vlivem alkoholu, což nový trestní zákoník nečiní a postihuje jen recidivu v oblasti trestných činů; tyto případy proto od 1. ledna 2010 budou spadat do režimu trestného činu podle odstavce 1 s mírnější trestní sazbou.

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337)

kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu

0 – 3 roky

0 – 2 roky

Poznámka:

V trestním zákoníku byla tato skutková podstata rozšířena, takže se nově vztahuje nejenom na výkon činnosti zakázané aktem orgánu veřejné moci, ale i na řízení vozidla po odnětí řídičského oprávnění (pro zdravotní či odbornou nezpůsobilost).

Řízení motorového vozidla bez řídičského oprávnění

kdo řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem příslušného řídičského oprávnění podle zvláštního zákona

0 – 1 rok

Poznámka:

1. Nový trestní zákoník tento trestný čin neobsahuje, takže uvedené jednání bude zpravidla postihováno jako přestupek s pokutou 25 000 až 50 000 Kč a zákazem činnosti od 1 do 2 let. Nerespektování zákazu činnosti pak bude mařením výkonu úředního rozhodnutí.

2. Pro úplnost se však sluší uvést, že i podle starého trestního zákona ukládané tresty zpravidla nebyly příliš přísnější, než je postih za uvedený přestupek, takže fakticky nepředstavuje tato změna něco, co by mělo být považováno za fatální.